

Omgaan met verschillen in de gemeente

1. Inleiding: Waarom dit thema?

- onderlinge verschillen uit zich op allerlei terreinen (vgl. boekje ds. Teeuw):
 - liturgie → ritmisch/isoritmisch, psalmen/gezangen, berijming, bijbelvertaling
 - erediensten: al of niet jeugd- en kindernevendiensten; kleding/stijl in de eredienst
 - positie van de vrouw
 - prediking: verhouding aandacht voor ellende ↔ dankbaarheid
 - ethische kwesties: samenwonen, homoseksualiteit, crematie e.a.
 - dogmatische kwesties: volwassen/kinderdoop, rechtvaardiging – heiliging e.a.
 - geestelijke beleving van het geloof
 - vroeger waren er ook verschillen; toch lijken ze nu meer op te spelen...
 - vroeger vooral: links ↔ rechts; vandaag meer: 'evangelisch' ↔ 'star'
- Moeilijk voor kerkenraden! Vandaar dat bezinning niet overbodig is. Daarvoor gaan we te rade bij de *Bijbel*, vooral het NT.

2. Eenheid

- het NT legt grote nadruk op de eenheid van de gemeente; vgl. de vele beelden (kudde, bruid, lichaam etc.)
- die eenheid omvat alle christenen en alle gemeenten (→ 'katholiciteit' van de kerk; vgl. credo; hier gaan we nu niet verder op door)
- maar zij is er ook in alle afzonderlijke (wijk)gemeenten
- niet gegrond in psychologische/sociologische factoren, maar theologisch van aard: we zijn allemaal zondaren, die door GóD zijn gezocht en gevonden
- grote maatschappelijke verschillen, en ook verschillen van inzicht; toch één gemaakt door de ene God, het ene Hoofd, de ene Geest in één geloof, één doop (Ef. 4)
- dus: de eenheid hangt niet van onze inspanning af, maar is gave van God → NT roept op om die eenheid te *bewaren*; belangrijk, want ze overstijgt én relativeert alle verschillen...

3. Verscheidenheid

- zoals Gods scheppingswerk veelkleurig en gevarieerd is, zo ook Zijn hérscheppingswerk
- 1 Korinthe 12: grondwet van de verscheidenheid...; ook in Rom. veel aandacht ervoor
- verscheidenheid in:
 - sociale positie (rijken/armen, slaven/vrijen)
 - spiritualiteit/godsdienstige achtergrond (joden ↔ heidenen)
 - gaven/charismata (vele leden vormen één lichaam)
- daarbij géén rangorde; gaven gebruik je voor elkáár; niet hoogmoed, maar *liefde* geeft de toon aan → na 1 Kor. 12 volgt 1 Kor. 13, de liefde als grondwet van de chr. eenheid...
- dus: verscheidenheid is geen zwakte van de gemeente, maar kracht – ook vandaag!
- zij komt echter pas tot haar recht vanuit de dienende liefde van Christus (vgl. Filip. 2). Hoe meer we ons dáárdoor laten vormen, hoe meer zal wereldgelijkvormigheid ('het moet gaan zoals ik het wil...') wijken. Dat brengt ons bij:

4. Eenheid in de verscheidenheid

- hier is Ef. 4 richtinggevend: vgl. de drie ingrediënten van christelijke verdraagzaamheid in vs. 2: ootmoed/nederigheid, zachtmoedigheid/mildheid, lankmoedigheid/geduld. Zie Ps. 103!
- géén ongeïnteresseerdheid svp! Maar elkaar in liefde (ver)dragen en ruimte gunnen.
- *hierin* is eensgezindheid nodig: in het je laten bepalen door de gezindheid die ook in Christus Jezus was (Filip. 2; vgl. Ef. 4:3)

- concrete voorbeelden: Hand. 15 (apostelconvent: beide partijen 'offerbereid') en Romeinen 14v. (de sterken gaan niet hetzelfde denken als de zwakken, maar houden wel rekening met hen)
 - is er ook een grens aan de verscheidenheid? Ja: bijbelse eenheid is eenheid in de waarheid.
 - waar ligt die grens dan? Niet te smal trekken! Maar wel bij de kernen van het Evangelie zoals in het belijden van de kerk verwoord:
 - Christus alleen is onze Verlosser,
 - de Schrift alleen onze gids
 - het geloof alleen de weg tot behoud
 - genade alleen waardoor wij gered worden
- Dus: de grote sola's van de Reformatie.

5. Naar de praktijk

- de bijbelse 'theorie' is mooi, de praktijk vaak weerbarstig! Menselijke gevoelens van onmacht, angst, irritatie etc. spelen zo gemakkelijk op...
- toch: we moeten altijd weer terug naar de bijbelse toonhoogte
- daarom voor kerkenraden ook belangrijk die te zoeken, door met de Schrift bezig te zijn, persoonlijk en gemeenschappelijk
- concreet beleid rondom de zaken die onder 1 zijn genoemd doordenken in het licht van waar de kerk/gemeente voor staat (vgl. de 4 genoemde kernen): hoe bewaren we elkaar daarbij?
- niet willen heersen maar dienstbaar zijn → luisteren naar wat er leeft in de gemeente; geen 'doofpot-cultuur', maar openheid voor en naar de gemeente
- Vgl. de lijfspreuk van H. Witsius (1636-1708): 'Eenheid in het noodzakelijke, vrijheid in het niet-noodzakelijke, in beide de wijsheid en de liefde, in alles een onergerlijk geweten tot de dag des Heren'.